

KONKURENTNOST I BIH

Posljednja dekada prošlog vijeka je posvjedočila da je počeo period globalne konkurencije, koji se identifikuje prodorom standarda svetskog tržišta i međunarodne orijentacije kompanija. Preduzeća koja nastoje da dugotrajno uspešno napreduju i rade, moraju se ponašati globalno.

Posljednjih nekoliko desetljeća značajno su se mijenjali zahtjevi u pogledu ostvarenja konkurentnog proizvoda i organizacije. Osnova za konkurentsku prednost organizacije na globalnom tržištu može biti veoma različita: niža cijena, diferencijacija, **certifikat sistema upravljanja kvalitetom**, troškovi, brzina dostave, vrijeme od razvoja do ponude proizvoda na tržištu, najnovije tehnologije, itd. Ono po čemu proizvod jedne organizacije može biti bolji i drugačiji jeste **kvalitet**, koji je upravo jedan od načina diferencijacije. Procesi razvoja organizacija (preduzeća) u predratnoj Bosni i Hercegovini zbivali su se u okvirima samoupravnog državnog sistema.

Poslovanjem organizacije i raspodjelom profita deklarativno su upravljali radnici, a stvarno menadžment pod nadzorom državnih i partijskih struktura.

Konkurentna sposobnost bosansko-hercegovačke privrede je na vrlo niskom nivou, što potvrđuju brojni pokazatelji raznih svjetskih organizacija i institucija koje nas svrstavaju na samo dno po brojnim pokazateljima kako konkurentnosti tako i BDP i sl.

Bosanskohercegovačke organizacije su izlaskom iz ratnog perioda i desetogodišnjim zaostatkom za ostatkom svijeta počele intenzivno raditi na uvođenju sistema kvaliteta prema zahtjevima serije standarda ISO 9000. To je naročito intenzivirano pojavom serije iz 2000-te godine koja je donijela jedan novi način viđenja na ove probleme.

Taj proces traje oko 12 godina a BiH tek dostiže „magičnu cifru“ od 1000 certificiranih organizacija. Možda se bi se, s obzirom na sve šta se događalo u proteklih 20-tak godina moglo reći da je to i dobro, međutim ako se osvrnemo samo na svoje komšije koji si do juče živjeli sa nama (Sloveniju, Hrvatsku pa i Srbiju) ne možemo biti potpuno zadovoljni.

O potrebi i prednostima uvođenja sistema kvaliteta već je dosta toga napisano. Međutim postavlja se pitanje: **Šta su organizacije stvarno dobile odnosno kakve su učinke ili efekte ostvarili uvođenjem sistema kvaliteta i dobivanjem certifikata?** Šta se to desilo u samoj organizaciji? Da li organizacija nastavlja sa usavršavanjem svoga sistema putem stalnih poboljšanja ili je certifikat poslužio direktorima za slikanje? U stručnim časopisima i na Internetu može se naići na vrlo različita mišljenja o korisnosti uvedenog sistema kvalitete. Neka su mišljenja izrazito negativna, dok još uvijek ima

daleko više pozitivnih mišljenja, i mnogi stručnjaci smatraju da je dobra primjena serije standarda ISO 9000 (kao i drugih ISO 14000, ISO 18000,...) prva stepenica na putu prema poslovnoj izvrsnosti.

Predsjednik Juran Instituta, Dr. A. Blanton Godfrey, rekao je: **"Da bi postali snažna država, nije dovoljan samo kvalitet naših proizvoda ili usluga, već je potreban i kvalitet naših škola, kvalitet naših političkih procesa, kao i kvalitet ophođenja jednih prema drugima"!**

Da li će kvalitet biti problem ili resurs neke organizacije zavisi pre svega od osnovnog stava prema kvalitetu koji vlada u organizaciji. Ljudski um otvoren za promene, koji u problemima vidi priliku za poboljšanja, prvi je i veliki korak u unapređenju koncepta kvaliteta. Danas, Kvalitet je u pravom smislu reci postao fenomen savremenog sveta. Globalno unapređenje koncepta kvaliteta rezultat je aktivnosti na svim nivoima društva - od pojedinaca, do najvažnijih institucija društva. Prema *Gans-u*, jedini način da organizacije steknu ili zadrže konkurentsku prednost je da uče brže od konkurencije.

Kvalitet nikada nije proizvod slučajnosti. On je uvek rezultat osmišljenih napora.

Želja nam je da Vas kroz ovaj jednodnevni seminar upoznamo, prije svega sa efektima koje su bh organizacije ostvarile uvođenjem sistema kvaliteta kao i mogućim načinima mjerenja i unapređenja sistema kvaliteta Vašim organizacijama

PROGRAM SEMINARA

09:00 – 09:15

Prof. dr. Safet Brdarević: Svrha, ciljevi, problem razmatranja, program seminara

09:15 – 10:15

Dr. Sci. Sabahudin Jašarević: Efekti uvođenja sistema kvaliteta u BiH organizacijama

10:15 – 11:00

Mr. Sci. Omer Zukić: Metode ocjene sistema kvaliteta-Indikatorska metoda

11:10 – 11:30 KAFE PAUZA

11:30 – 12:15

Doc. Dr. Elvir Čizmić: Primjena Balanced Scorecard koncepta

12:15 – 13:00

Amir Abazović: Efekti podsticaja Vlade ZE-DO kantona razvoju sistema kvaliteta u organizacijama ZE-DO kantona

13,00 – 13,30 KAFE PAUZA

13,30 – 14,15

Prof. dr. Nermina Zaimović-Uzunović: Metrologija i kvalitet

14,15 – 14,45

Adnan Mujagić: Iskustva BH Telecoma u primjeni sistema upravljanja kvalitetom po zahtjevima standarda ISO 9001:2000

15:00 ZATVARANJE SEMINARA

VRIJEME ODRŽAVANJA:
05. novembar 2009. godine
09,00 do 15,00 sati

MJESTO ODRŽAVANJA:
Univerzitet u Zenici
Fakultet za metalurgiju i materijale
Sala br. 10

**UČEĆE NA SEMINARU JE
BESPLATNO**

GENERALNI SPONZOR:
BH TELECOM DD SARAJEVO
DIREKCIJA ZENICA

POKROVITELJI SEMINARA:
MINISTARSTVO PRIVREDE
VLADE ZE-DO KANTONA
PRIVREDNA KOMORA ZE-DO KANTONA

Prijavu Vaših učesnika možete izvršiti na e-mail: sjasarevic@mf.unze.ba

Kontakt osobe:

Prof. dr. Safet Brdarević,
Dr. sc. Sabahudin Jašarević
Telefon: +387 (0)32 449 143,
+387 (0)32 449 145
Telefax: +387 (0)32 246 612
e-mail: sbrdarevic@mf.unze.ba
sjasarevic@mf.unze.ba

ASOCIJACIJA ZA KVALITET
U BOSNI I HERCEGOVINI

UNIVERZITET U ZENICI
MAŠINSKI FAKULTET
Centar za menadžment,
kvalitet i razvoj

Seminar

EFEKTI UVOĐENJA SISTEMA KVALITETA

GENERALNI SPONZOR

Zenica, 05. novembar 2009.